

spørger jeg videre: Hvortil skulde vi bruge disse Kræfter? Svaret herpaa maa vel blive: Til at afværge Neutralitetskrænkelser med — for det er jo det, der omhandles i de nævnte Haagerkonventioner. Jeg tænker nu særlig paa *Hærens* Anvendelse mod Neutralitetskrænkelser. Saadanne kunde forekomme paa vore Kyster eller ved Landegrænsen. Vi fordelte vore Troppestykker over hele Landet, og fra de Steder, hvor de i Øjeblikket befandt sig, kunde de ret hurtigt bringes til de Steder, hvor de skulde benyttes overfor saadanne Neutralitetskrænkelser; saa det er der ikke noget at sige til. Men hvorledes skal det saa kunne begrundes, at vi anlagde Befæstningsanlæg i Jylland, ved Aggersund, ved Glyngøre og ved Odde-sund? Det kunde da ikke være mod Neutralitetskrænkelser. Thi kom en Fjende paa disse Egne, maatte Neutralitetens da for længst være brudt. Kamp paa disse Steder vilde for den jydskes Styrke blive en Kamp for Livet, en Kamp mod at blive tilintetgjort, og en saadan Kamp skulde jo efter den daværende Forsvarsministers nuværende Anskuelse slet ikke føres. Noget lignende gælder de anlagte Befæstningsanlæg paa Sjælland, ved Tune. De skulde beskytte København mod Angreb fra Landsiden, altsaa heller ikke bruges til Afværgelse af Neutralitetskrænkelser.

Nej, Anvendelsen af vort Militærvæsen under Verdenskrigen kan ikke forklares ud fra en Pligt til at bruge de Kræfter, hvorover vi raadede. Men Sagen er nemlig ogsaa den, at der ikke i Haagerkonventionen angaaende Krig til Lands staar noget om, at en Magt skal bruge de Kræfter, hvorover den raader. Den 5te Haagerkonventions Art. 5, 1ste Stykke, som jeg haaber jeg maa have Lov til at citere, lyder saaledes: „En neutral Magt maa ikke finde sig i, at nogen af de i Artiklerne 2—4 ommeldte Handlinger finder Sted paa dens Territorium“, og i Artiklerne 2—4 staar korteligt dette, at de krigsførende ikke maa benytte neutralt Territorium i Krigsøjemed.

Altsaa, Bestemmelsen er den, at den neutrale Magt ikke maa finde sig i, at en krigsførende Magt benytter dens Territorium. Den maa ikke finde sig deri. Det kan man ikke udtrykke ved at sige, at den til at afværge Neutralitetskrænkelser skal bruge de Kræfter, den har. Man kunde snarere udtrykke det ved at sige, at den skal have de Kræfter, den har Brug for, for har den ikke disse og derfor finder sig i, at dens Territorium bliver brugt i Krigsøjemed, opfylder den ikke sine Neutralitetsforpligtelser; men dermed har den for-

skertset sin Ret til at være neutral, og saa maa den finde sig i, at den bliver betragtet som Fjende af den anden krigsførende Magt, og den kommer saa ogsaa til at bære Krigens Byrder.

Den Slutning, man heraf maa drage, bliver den, at den Stat, der ikke har Krigsmidler, saaledes at den kan imødegaa Neutralitetskrænkelser, kan ikke forblive neutral, saafremt en krigsførende Magt ønsker at bruge dens Territorium i Krigsøjemed. Er den neutrale Stat derimod i Stand til at forsvare sin Neutralitet, kommer den krigsførende til at afveje, om de Fordele, den kan opnaa ved at skride til Aktion imod den neutrale Stat, opvejer den dermed forbundne Risiko. Er det ikke Tilfældet, er Risikoen for stor, bliver den neutrale Stat fri for Angrebet. Altsaa, det er givet, at Afrustning er uforenelig med Neutralitet og derfor en Krigsfare for Landet.

Er man klar over, at saaledes er Forholdet, og betragter man ud fra disse Synspunkter det, der skete her i Landet under Verdenskrigen, bliver der god Mening i det hele. Thi er man bange for, at de Kræfter, man har, ikke kan slaa til til Afværgelse af de Neutralitetskrænkelser, der kan komme, saa er det naturligt, at man sørger for at forøge disse Kræfter. Er der Mangler ved Forsvarsordningen, er det naturligt, at man afhjælper dem, og for det Tilfælde, at Neutralitetskrænkelserne skulde antage Form af et virkeligt Angreb, ja, saa forbereder man sig naturligt paa at modstaa et saadant Angreb ved at anlægge Befæstninger paa de Steder, hvor det gælder om at kunne standse Fjenden, for at faa Mulighed for at bevare sine Stridskræfter, indtil der kan komme Hjælp. Alt det er ganske naturligt, naar man forstaaer Haagerkonventionerne rigtigt, og derfor var det, der skete her i Landet, ganske det samme som det, man saa i de andre Lande, i Norge, i Sverige, i Holland og i Svejts, og alle disse Steder med det samme gode Resultat, at Landet blev holdt udenfor Krigen. Jeg ved godt, at den daværende Forsvarsminister ikke holder af at indrømme, at saaledes var Forholdet under Verdenskrigen; men jeg synes, det kun kan tjene ham til Ære, at han handlede ret, da han havde Ansvaret for Landets Forsvar i en saa farefuld Tid.

Jeg vender saa tilbage til den Udtalelse, at naar Danmark havde den Lykke at blive holdt udenfor Krigen, var det paa *Trods af* Ordningen af 1909. Dér begyndte Ministeren med at tage Modstandernes Argument op for at imødegaa det. Jeg ved, man vil indvende, sagde Ministeren, at det